פערלאג די: „יודישע ביהנע״.

די רעפעטיציע

קאמעדיע אין צוויי אקטען

פון אברהם רייזען.

פרייז 9 קאפ׳.

ווארשא—תרס״ז

ДИ РЕПЕТИЦІЯ

Комедія А Рейзина

די פּערזאָנען:

באָרים: אַ יונגער בחור פֿון 25 יאָהר, אַ הויכער ברונעט, אַ פּריקאַשציק.

בערטע: א מיידעל פֿון 22 יאָהר, אַ שניידערין.

שׂרה: אַ שטוב-מיידעל.

זעלצער: א פּריקאַשציק, באָריסעס אַ קאָליעגיע.

די סצענע קומט פֿאָר אין וואַרשא, אין די לעצטע יאָהרען.

ערשטער אַקט

די סצענע שטעלט פֿאָר אַ קליין־ציכטיג־צימער, בײ אײן וואנד שטעהט אַ בעט, איבער געצויגען מיט אַ ווייס־ליילאַך; בײ דער וואנד, צום פֿענסטער, וואָס געהט אַרויס צו דער גאַס, שטעהט אַ קליין טישעל, מיט צוויי שטוהלען. אויפֿ'ן פֿענסטער שטעהען צוויי ריינע אויסגעווישטע גלעזער, אין איין גלאָז ליעגט אַ טהײ־לעפֿעלע, עס ליעגט אַ האַלב לעבעלע ווייס ברויט, אַ האַלבע זעמעל און אַ ביכעל פֿערגאָסען מיט טינט. אויף דער וואַנד העננט עפּעס איין איליוסטראַציאָן פֿון „ניוואַ", וואָס שטעלט פֿאָר, ווי אַ יונג מיידעל קלויבט בלומען אין פֿעלד, און אַ קליין פֿאָטאָגראַפֿיש בילד פֿון אַ יונג־מיידעל, געפֿאַסט אין אַ הילצערנעם רעמעל.

באָריס. (לויפֿט אַריין, איילענדיג און ציטראָגען, וואַרפֿט אַראָב דעם הוט אויף דר'ערד און דאָס שטעקעל לעגט ער אַוועק אויפֿ'ן טיש, פּלוצלינג פֿערהאַפּט ער זיך און הייבט אויף דעם הוט פֿון דר'ערד און ליעגט עס אויפֿ'ן בעט, און דאָס שטעקעל נעמט ער צו פֿון טיש און שטעלט אַוועק אין ווינקעל צימער. ער לאָזט זיך געהן הין און צוריק איבער'ן צימער און רעדט פֿאַר זיך:) שוין נאָך צעהן. זי האָט שוין געדאַרפֿט קומען (ער שטעלט זיך אָב און קוקט צום פֿענסטער.) אויף דער מישוגענער אַ קשיא, זי קען אַ מאָל קומען צוועלף. זי רויבט מיר מיין רוה, קראַנק וועל איך פֿון איהר ווערען. (ער קרעכצט) פֿרעג וואָס האָב איך אין איהר אַזוינס דער זעהען? אַ מיידעל, ווי אַלע, נאָר עס ציהט מיך עפּעס אַזוי צו איהר, אַז וואָלט איך דאַכט זיך דער שטיקט זי

אין מיינע אָרעמס! (ער שפּרייט אויס די הענד, ווי ער וויל עמיצען אַרום נעמען) אויגען האָט זי שיינע!... שוואַרצע... אַז זי הייבט זיי אויף אויף מיר, דאַכט זיך מיר, אַז איך ווער פֿערברענט... זי האָט מיך געפּאַקט!... (פּאַוזע) שוין נאָך צעהן, זי וועט שוין ניט קומען, איהר פֿערדרעהט דאָך גיך דער מח: אַוודאי אין טהעאַטער מיט עמיצען אַוועק געלאָפֿען!... ווער עס נעהמט איהר אַ בילעט מיט יענעם נעהט זי! פֿאַר טהעאַטער וואָלט זי זיך געהאָנגען... חאַפּט זי דער רוח, זאָל זי ניט קומען. אין צוויי טעג פֿערגעס איך זי!... (ער הערט זיך צו צו דער טהיר) שאַ, דאַכט זיך איהרע טריט... (ער עפֿענט נערוועז די טהיר און עס בעווייזט זי דאָס שטוב-מיידיל.)

דאָס שטוב-מיידעל: איהר דאַרפֿט עפּעס? איך געה אין געוועלב.

באָרים: יאָ, יאָ איך דאַרף! גוט וואָס איהר האָט מיך דער־מאָהנט! (נעמט אַרויס דאָס ביי־טעלע פֿון טאַש) איהר וועט מיר ברענגען... (ער פֿאַרט־אַכט זיך).

דאָס שטוב-מיידעל: (בייז) גיכער שוין! איך האָב קיין צייט ניט, די „בעל הבאָנרזיע" זאָגט אַזוי אויך, אַז איך אַרבעט פֿאַר אייך מעהר ווי פֿאַר איהר. אי אַ באַלעבאָנרזיע!

באָרים: איהר וועט מיר ברענגען פֿון קאָנדיטעריי אַ פּאָר טשאַסטעס, אָבער פֿון די גוטע... נאַט אייך צעהן קאָפּיקעס.

דאָס שטוב-מיידעל: און מעהר גאָר נישט?

באָרים: ניין.

(דאָס שטוב-מיידעל לאָזט זיך צו דער טהיר):

באָרים: שרה, שרה!

דאָס שטוב-מיידעל: (קעהרט זיך אום) נו, רבונו של עולם, וואָס ווייטער?

באָרים: נאַ דיר אַ גילדען און קויף עטליכע זעמעל מיט וואורשט... צוקער האָב איך, טהעע דאַכט זיך אויך...

(דאָס שטוב-מיידעל געהט אַרויס).

באָרים: (אַליין) טאָמער קומט זי פאָרט, די משוגעגע, און איהר פערווילט זיך עסען... אַפּילו אַ שאָד דאָס געלד, עס וועט מיר מאָרגען אויף מיטאָג פעהלען... נאָר וואָס טהוט מען מיט איהר? זאָל זי ניט זאָגען, אַז איך בין אַ„קבצן״, ביי איהר איז אַ קבצן ערגער, ווי געשמדט... „ביזטו א קבצן, זאָגט זי, וויל איך מיט דיר קיין געשעפטען ניט האָבען״... (עס דערהערען זיך טריט. באָרים דערקענט איהרע טריט) זי געהט! זי געהט!

(עס עפענט זיך די טהיר און עס לויפט אַריין בערטע מיט אַ פרייליך שיינענדיג פּנים, אין אַ לייכטען זומער אנצוג, מיט א זאָנטיק אין דער האַנד. פון איהרע בעוועגונגען בלאָזט אין צימער ווי אַ ווינד, זי דערלאַנגט באָריסען די האַנד, גיט איהם נאָכדעם לוסטיג אַ שטויס און זעצט זיך לאַבענדיג אַוועק).

בערטע: איהר ווייסט, באָרים, וואָס מען גיט מאָרגען אין טהעאַטער?

באָרים: (פאַר זיך: שוין ווייטער מיט איהר טעאַטער) וואָס?

בערטע: אַאידאַ! — מיין געליעבטעסטע אָפּעראַ. קרושעלניצקע שפּיעלט אַ אידאַ מיט באַטעסטינען... איך געה מאָרגען נעפּרעמענאָ! אויף אַאידאַ ניט געהן — א פיינע זאַך! איהר וועט דאָך אויך געהן — געוויס!

באָרים: (פערלעגען): איך וועל זעהן... איך וועל געהן! אודאי געהן! ווי דען?

בערטע: ניט אַנדערש, ניט אַנדערש! איהר מוזט געהן! סיידען איהר ווילט זיך מיט מיר מעהר ניט זעהן...

(זי קוקט איהם לאַבענדיג אין די אויגען אַריין).

באָרים: בערטע! וואָס ווילסט דו?

בערטע: וואָס איז איך, באָרים! חאַ-חאַ-חא! מיין געליעבטער!

באָרים: (נעמט זי אָן מיט ליעבשאַפט פאַר דער האַנד) א בילעט האָסט דו, מיין לעבען?

בערטע: אויך מיר אַ זאָרג — אַ ביליעט! פינקעלשטיין וויל מיר נעמען אַ ביליעט, נאָר איך וויל ניט. איך וויל, אַז איהר זאָלט מיר נעמען, איך וויל, אַז דו זאָלסט מיר נעמען...

באָרים: (מיט שטראַהלענדע איגען): דער פֿאַר וואָס דו האָסט געזאָגט „דו", נעם איך דיר אַ ביליעט...

בערטע: (לאַכענדיג) איהר וועט מיר נעמען...

באָרים: ניין!

בערטע: דו וועסט מיר נעמען.

באָרים: (לאַכט) יאָ, יאָ... (וויל זי קושען).

בערטע: (שטויסט איהם אָב) דאָס טאָר מען ניט.

באָרים: פֿאַר וואָס?

בערטע: עס איז נאָך צו פֿריה.

באָרים: ווען דען יאָ?

בערטע: (לאַכענדיג) שפּעטער, שפּעטער, ווען איהר וועט ווערט זיין!

באָרים: (מיט ברענענדע אויגען) פֿאָרט ווען? דער ווערטער...
(עס עפֿינט זיך די טהיר און עס געהט אַריין דאָס שטוב-מיידעל. צו באָריסען:) נאַט אייך, דאָ האָט איהר דאָס!

בערטע: (וויקעלט פֿערנאַנדער די פּאַפּיערען) זעהר גוט! זעהר גוט! איך וויל טאַקי עסען!

דאָס שטוב-מיידעל: עס איז ניט פֿאַר אייך.

בערטע: (ווענדענדיג זיך צו באָריסען מיט אַ שמייכיל) עס איז ניט פֿאַר מיר, באָרים?

באָרים: (רויט ווערענדיג) פֿאַר אייך, פֿאַר אייך! עסט געזונטערהייט, זאָל אייך וואהל בעקומען!

דאָס שטוב-מיידעל: (אונטער דער נאָז) סאַ מין גוט-לעבען! פונקט ווי נאָך דער התונה... (זי געהט אַ-וועג).

(בערטע העבט אָן עסען און באָרים קוקט אויף איהר מיט פֿייערדיגע בליקען).

באָריס: בערטע, מיין לעבען, זאָג וואָס וועט זיין די ענדע?

בערטע: (עסענדיג) די ענדע וועט זיין זעהר גוט: איך וועל יעצט אויפעסען די וואורשט מיט די זעמל, טהעע וועט דאָך מסתמא אויך זיין, וועל איך פערטרינקען, אונ וועל געהן אַ היים זיך לעגען שלאָפען.

באָריס: אונ ווער וועט זיך דיר חלומען?

בערטע: (שמייכלענדיג) דו געווים ניט!

באָריס: אפשר יאָ!

בערטע: געווים ניט!

באָריס: פאַר וואָס?

בערטע: ווייל איך טראַכט וועגען דיר קיינמאָל ניט.

באָריס: דאָס איז אַ ליעגען.

בערטע: אַנ'אמת.

באָריס: (נאָך אַ קליין-שווייגען) בערטע! גענוג דיר צו שפאַסען!

בערטע: איך האָב פיינד צו זיין ערנסט!

באָריס: עס מוז דאָך אָבער נעמי'ן איין ענדע.

בערטע: אַדרבא.

באָריס: (פריילוך) נו, חאָטש מאָרגען.

בערטע: (שמייכלענדיג) לעגט אָב אויף איבער מאָרגען: מאָרגען איז מאָנטאַג — ניט קיין מזלדיגער טאָג... (לאַכט).

באָריס: (אויפגערעגט) בערטע, בערטע! גענוג צו שפאַסען! איך קען אָהן דיר אַ טאָג ניט לעבען... זאָג מיר דעם אמת, האָסט מיך ליעב?

בערטע: (ערנסט) ליעב.

באָריס: (אויפגעלעבט) אַ געזונד אין דיר דער פאַר... (וויל איהר פאַלען אויפ'ן האַלז).

בערטע. (פערזאָרגט) אַייל זיך ניט, מיין ליעבער! אמת איך האָב דיר ליעב, עס איז אָבער פערהאַן אַ גרויסער „נאַר", דער „נאַר" לאָזט דיך ניט צו צו מיר.

באָריס: (נייגעריג) ערקלער מיר דעם „נאַר".

בערטע. (נאָך אַ קורצער פּאָזע קוקט איהם טיעף אין די אויגען אַריין) זאָג מיר, באָרים, די וואָרהייט, ווי פיעל פערדיענסטו אַ מאָנאַט.

באָרים. (פערלעגען) איך פערדין ניט שלעכט... הייסט דאָס זאָגען גאָר אַסך קען איך ניט... איך פערדיען 40 רובעל אַ חדש (פאַר זיך: איך לייג···) אונ אַ מאָל מעהר...

בערטע: (לאַכט) אונ אַ מאָל וויניגער...

באָרים. (בעלעדיגט) וועניגער קיינמאָל ניט.

בערטע: אונ פאַר 40 רובעל אַ חדש ווילסטו איך זאָל דיך ליעבען!...

באָרים: (פערקרימט זיך) פע בערטע! אַזוי איז ניט שיין צו רעדען, ווי קומט ליעבע צו געלד? מיר וועלען אָהן געלד גליקליך זיין... וועלכע פערליעבטע קוקען דאָס אויף געלד?

בערטע: (שמייכלענדיג) נאַרעלע! וואָס איז זיך דאָ צו נאַרען! ראָמאַנען לעז איך טאַקי אַלע שבת גלייך מיט דיר. איך ווייס אָבער אַז די ראָמאַנען־מאַכער זענען גרויסע ליעגנער, די „מעשיות״ טראַכטען זיי אויס פון קאָפּ.

באָרים: (איּמעטיג) דו גלויבסט גאָר ניט אין ליעבע?

בערטע: איך גלויב ניט אין שדים אונ מתים (לאַכט).

באָרים: ביסט אַ האַרטע!

בערטע: וואָס דען האָסטו געוואָלט? איך זאָל זיך לאָזען בייגען — איך וואָלט שוין לאַנג צעבראָכען געוואָרען.

באָרים: (געהט אום הין אונ צוריק איבערן צימער, ענדליך שטעלט ער זיך אַוועק געגען בערטען, נעמט זי אָן פאַר'ן פלייטשע אונ זאָגט:) הער, בערטע — איך ווייס דאָך, דו ווילסט גוט לעבען, דו זאָלסט קיין נויט ניט דאַרפען ליידען, דו ווילסט פערגניגען האָבען, ווילסט לעבען ווי אַ יונגער מענש דאַרף לעבען, — איך שווער דיר מיט אַלץ וואָס הייליג איז, אַז מיט מיינע לעצטע כחות וועל איך דיר

זעהן צופריערען שטעלען, ווערסט גליקליך לעבען...
גליקליך...

בערטע: (טראכט א ווײלע) ווײסטו גאר וואס? צו וואס דארפסט מיר שווערען, ווי א יודענע, און איך זאל קלעהרין:
צו גלויבען דיר צו ניט — בעוויז עס פאקטיש...

באריס: (אויפגעלעבט) אודאי ווער איך עס בעווייזין, ווערסט גליקליך זיין.

בערטע: ווען?

באריס: גלייך ווי מיר האבען החונה.

בערטע: און, טאמער ניט, וועל איך זיך מיט דיר געהן גטן!... ניין! נארעלע — דאס וועט מיר ניט לויהנען:
א גרושה איז שוין ניט אזא סחורה ווי א מיידעל...
אין א גרושה ווערסטו זיך ניט פערליעבען אזוי שטארק...

באריס: איז וואס־זשע ווילסטו?

בערטע: דו זאלסט מאכען א רעפעטיציע...

באריס: וואס הייסט עס?

בערטע: איך וועל דיר ערקלערען, הער נאר מיט קאפ! אין טעאטער ביזטו דאך געוועזען. האסט געזעהען ווי אזוי אויפ'ן סצענע שפיעלט יעדער זיין אקטיער ראליע געשיקט און קלוג... פון וואנען קענען זיי עס? ווי אזוי געהט עס צו ביי זיי אזוי גלאט און פיין, אז דאס פובליקום קוועלט גאר אן... פון וואנען, ווייסטו?

באריס: אידאי ווייס איך: זיי זענען געראטענע מענשען, טאלאנטען...

בערטע: געראטענקייט און טאלאנט איז נאך ווייניג... מען דארף האבען פראקטיק אויך. פראקטיק איז דער עיקר...
די אקטיערען געהן ניט גלייך אויפ'ן סצענע שפיעלען פאר'ן פובליקום, נאר זיי מאכען עטליכע טעג רעפעטיציעס — פערשטעהסט? און ביז וואנען די רעפעטיציע גיט זיך נישט איין, האבען זיי קיין העזה ניט ארוים צו געהן אויפ'ן סצענע פאר'ן פובליקום...

באָריס: (פערוואונדערט) קענען וואָס זאָגסטו דאָס...

בערטע: (ערנסט) איך זאָג עס קענען חתונה האָבען: דאָס איז אַ שווערע דראַמע, פערשטעהסט, אונ אַ דראַמע ניט אויף אַ נאַכט, נאָר אויפ'ן גאַנצען לעבען... אונ דו ווילסט גלייך אָנהויבען שפּיעלען, גאָר אָהן רעפּעטיציע! אַזאַ הוואַט ביזטו...

באָריס: (פערלעגען) איך פערשטעה אלץ ניט...

בערטע: איז טאַקי ניט גוט... איך פערשטעה בעסער פאַר דיר, חאָטש איך האָב לאַנגע האָר אונ קורצען שכל... הער באָריס! קיין נדן האָב איך ניט, אונ טאָמער וואָלט איך האָבען, וואָלט איך דיר אויך אַ פּייג געגעבען. ווי אַזוי וועסטו זיך איינאָרדנען? ווי אַזוי וועסטו דינגען אַ וואָהנונג, צו ווענינסטענס פון צוויי צימערן? וואו וועסטו נעהמען אַ טיש, בעטען, שטוהלען אונ נאָך אונ נאָך? האָסט אפשר אַ רייכע משפּחה?

באָריס: (פעסט) עס וועט אַלץ זיין...

בערטע, נו, אַדרבא בעוויז... מאַך אַ רעפּעטיציע: דינג אַ וואָהנונג חאָטש אויף אַ חדש. גיעב מיר אַלע טאָג אויף מיטאָג קאָכען, איין מאָל אין וואָך נעם מיר אין טעאַטער, — אויב דו וועסט אויסהאַלטען אַזוי אַ חדש בין איך דיינע, ביזטו אַ טאַלאַנט אונ קענסט שפּיעלען אַזאַ שווערע דראַמע.

באָריס: (לאַכט בלוזמרשט) איין איינפאַל אַ ביסעל... חאַ-חאַ-חאַ! אַ רעפּעטיציע, ווי אַזוי צו לעבען נאָך דער חתונה... מיינסט עס ערנסט?...

בערטע: נאָר ניט דאָס, וואָס דו מיינסט... אין אַ רעפּעטיציע לאָזט מען קלייניגקייטען דורך...

באָריס: איך מיין נישט קיין בייז, מיין קלוגע בערטעלע...
איך' וויים וואָם אַ רעפּעטיציע בעדייט.

בערטע: אויב דו ווייסט איז גוט, נאָר טאָמער וואָלסטו ניט געוואוסט, וויים איך... נו, איז וואָם בלייבט? נעמסט זיך אונטער צו מאַכען איין רעפּעטיציע?

באָריס: אָח, מיט'ן גרעסטען פֿערגעניגען... מאָרגען הייב איך אָן, וועסט מיר העלפֿען? יאָ, בערטעלע?

בערטע. קויפֿען וועל איך אונ דו וועסט געלד געבען...!

באָריס: גוט — גוט...

בערטע: אַלזאָ בלייבט עס אַזוי?

באָריס: איך בין גרייט...

בערטע: גערענק־זשע זאָלסט אויספֿיהרען...

באָריס: איך בין זיכער...

בערטע: נו, געה איך יעצט אַוועק, אַ גוטע נאַכט (זי דערלאַנגט איהם די האַנד).

באָריס: (וויל זי אַ קיש טהון, בערטע שטױסט איהם אָב אונ פֿליהט אַרױס).

באָריס: (אַליין) נו אַ קאָפּ! זאָל זי!... (ער שמייכעלט) איך וועל עס אויספֿיהרען! יאָ, יאָ! אַ רעפּעטיציע! חאַ־חאַ־חאַ!... נו, אַ קאָפּ!... זאָל זי!...

(פֿאָרהאַנג)

צְוַויטֶער אַקְט.

(אין אַ חדר אַרום):

(די סצענע שטעלט פֿאָר אַ גרויס מעבלירט צימער, אין מיטן שטעהט אַ קאַלעכדיגער טיש, אַרום איהם פֿיער שטיהלען, ביי אַ וואַנד — אַ ווייכע קושעטקע, רעכטס פֿון צימער געפֿינט זיך אַ טהיר, וואָס פֿיהרט אין נאָך אַ קליין צימעריל. באָרים געהט אום הין און צוריק איבערן צימער, רייבט דעם שטערן, מאַכט צו די אויגען, עפֿענט זיי, בעטראַכט אַ שטוהל, דעם טיש און ברומט אַלץ: ניין, ניין; עס הערט זיך קלאַפּען אין טהיר. באָרים שטעלט זיך מיטן פּנים צו דער טהיר און פֿרעגט אונרוהיג):

באָרים: ווער איז דאָרט?

אַ גראָבע שטימע: איך.

באָרים: (לייכטער אָבּגעהעמדיג) זעלצער? געה אַריין!

(עס געהט אַריין אַ יונגער מענש פֿון 25 יאָהר, אָרים, אָבער ריין און פֿראַנטיש געקליידט. וואַרפֿט אום זיינע בליקען איבערן צימער, קוועטשט מיט די פּלייטיצעס און פֿרעגט):

זעלצער: וואָס בעדייט עס אַלץ באָרים?

באָרים: זעץ זיך, איך וועל דיר דערצעהלען, נאָר איל זיך ניט.

זעלצער: וואָס זעהט מען דיר עס ניט ערגיץ, ביזט אַ גביר געוואָרען — דיר שטעהט שוין ניט אָן צו האָבען געשעפֿטען מיט אונז, קבצנים?

באָרים: (מיט איראָניע) עס קען זיין.

זעלצער: שוין לאַנג, אַז דו וואהנסט אין אַזא רייכען צימער?

באָרים: שוין אַ מאָנאַט (זיפֿצט).

זעלצער: וואָס־זשע זיפֿצסטו, גוטער ברודער? דאַכט זיך חוץ ריין שאַדען אויף מיר געזאָגט געוואָרען...

באָרים: (טאַפּט זיך די טאַשע) האָסט אפשר אַ פּאַפּיראָס?
זעלצער: גראָדע ניט — איך האָב געוואָלט ביי דיר בעטען. וואָס איז אויף דיר געקומען אַזא דלות?
באָרים: איך בין אַ גרויסער בעל־הוצאה. איך האָב דאָך שוין אַ ווײַ...
זעלצער: וואָס?
באָרים: גאָר נישט (געהט אום איבערן צימער).
זעלצער: (קוקט זיך אום) זאָג מיר, וואָס איז דאָרטען פאַר אַ שלאָפצימערל?
באָרים: (אין פערלעגענהייט) גאָר נישט... גאָר נישט...
זעלצער: נו, אויב דו האָסט פאַר מיר סודות וויל איך מיט דיר ניט ריידען — אַדיע! (ער שטעלט זיך אויף און שטרעקט אויס די האַנד).
באָרים: זיי ניט קיין נאַר! (האַלט איהם אָב) וואָס ווילסטו וויסען? דאָ איז קיין סודות ניטאָ, אַ צרה איז דאָ יע פערהאַן, אָבער ניט קיין סוד... אַ גרויסע צרה...
זעלצער: דערצעהל דעם סוד, דיין צרה — אַבי דערצעהל.
באָרים: קאָנסט דאָך בערטהען?
זעלצער: נו? וואָס איז דאָ די צרה? דאַכט זיך אַ גאַנץ וואהל מיידעל...
באָרים: איך האָב אויך אַזוי געמיינט... פערקעהרט — איך האָב געמיינט, אַז קיין גרעסערס גליק איז גאָר אויף דער וועלט ניטאָ, ווי צו האָבען חתונה פאַר אַזא מיידעל ווי בערטהע איז.
זעלצער: (ערשטוינט) דו האָסט מיט איהר שוין חתונה געהאַט?
באָרים: שרעק זיך ניט... איך קען נאָך חרטה האָבען... עס איז נאָר אַ רעפעטיציע..!
זעלצער: ווי הייסט אַ רעפעטיציע?
באָרים: פשוט אַ רעפעטיציע ווי צו געבען אַ ווייב ברויט עסען, אַ דירה און נאָך אַזעלכע זאַכען...

וועלצער: (לאַזט) איין איינפֿאַל, ווי איך בין אַ יוד. ווערמעס אויפֿטהו איז דאָס? מסתּמא איהרער — דאָס איז אַ קעפּעלע!...

באָרים: וואָס דען האָסטו געדעכינט, אַז עס איז מיין אויפֿטהו. מיר וואָלט אַזאַ חכמה קיינמאָל אין קאָפּ ניט אַריינגעפֿאַלען...

וועלצער: נו, איז זי צו פֿריעדען... קענסט געבען ברויט?

באָרים: יאָ — איך בין שוין אַ בעל־חוב איבער הונדערט רובעל... (קראַצט זיך אין קאָפּ).

וועלצער: (מיט איראָניע) אַזאַ חכם, הייסט עס, ביזטו... נו, וואָס וועט זיין ווייטער?

באָרים: ווייטער איז ניט גוט... זי דאַרף באַלד קומען און וועט אַודאי וועלען האָטש מאָרגען צו דער חופּה געהן... אַ קלוגע איז זי אפילו, נאָר פֿאָרט ווייבערשער שכל — וואו איך האָב גענומען דעם גאַנצען חדש געלד, קען זי דאָך ניט פֿערשטעהן...

וועלצער: אַ שאָד פֿון דעסטוועגען איינלאָזען בערטען...

באָרים: (מיט יאָוש) עט... גלויב מיר ברודער, אַז עס איז אַלץ נאַרישקייט, צום אָנהייב האָב איך געמיינט, אַז איך וועל זיין דער גליקליכסטער מענש, אויב בערטע וועט זיין מיינע, און יעצט אַז זי איז שוין כמעט ווי מיינע, איז מיר דאָס לעבען ניט ניחא... וואָס איז דאָ פֿאַר אַ גליק? התונה האָבען און אַ גאַנץ לעבען אַזוי שווינדלען, דרעהען מיט'ן מח וואו צו לייהען, וואו צו באָרגען, ניט האָבען קיין בערוהטע מינוט... היינט נאָכדעם — קינדער, אַ גרעסערע הוצאָה... עס פֿאַלט אָן אַ פּחד!

וועלצער: אַביסעל איז דאָס אמת... (פּאַוזע) איז וואָס רעכענסטו קיינמאָל ניט חתונה האָבען?

באָרים: וואו איך וועל ניט זיין אין שטאַנד גוט צו פֿערריענען,

אַז מיין פֿרוי זאָל קענען גוט לעבען אָהן שווינדלערייען, אָהן קאָפּ דרעהעניש, וועל איך טאַקי ניט חתונה האָבען... ט אָ ר איך ניט חתונה האָבען... די רעפּיטיציע האָט מיר בעוויזען, ווי אַזוי מיר טאָרען קיינער ניט חתונה האָבען...

זעלצער: עמיצער געהט דאַכט זיך...

באָריס: (ערשראָקען) דאָס איז זי. געה יעצט אַוועק, פֿאָלג מיר. איך דאַרף מיט איהר רעדען אונ פֿאַר אַ זייטיגען מענשען וועל איך ניט קענען...

זעלצער: אַווראַי אַזוי (אָב).

(בערטע פֿליהט אַריין מיט אַ פֿרייליכען שטראַהלענדען געזיכט, דער לאַנגט באָריס'ן די האַנד אין זעצט זיך אויף אַ שטוהל);

בערטע: אוי, בין איך דאָס מיעד!...

באָריס: וואו ביזטו דאָס אַזוי אומגעלאָפֿען?

בערטע: ווייס איך אַהער, אַהין... וואָס ביזטו עפּיס אַזוי צעטראָגען.

באָריס: איך בין אויך עפּעס מיעד —

בערטע: נו, אויב דו ביסט מיעד וועל איך יעצט מיט דיר ניט רעדען.

באָריס: וואָס האָסטע געוואָלט רעדען?

בערטע: (מיט אַ שמייכעל) היינט ענדיגט זיך דאָך אונזער רעפּעטיציע...

באָריס: איך ווייס.

בערטע: (געהט צו צו איהם נאָהענט אונ לעגט איהם אַרויף די האַנד אויפֿ'ן פּלייצען ביזט אַ חוואַט, איך האָב דיך ליעב...

באָריס: (מיט אַ שמייכעל) איך וועל קענען שפּיעלען די ראָלע? האַ!

בערטע: יאַ — יעצט גלויב איך דיר. דעם חדש האָסטו זיך אויסגעהאַלטען מיט אַלע פֿערגעניגענס: טעאַטער אפילו האָט איך ניט געפּעה'ט...

באָריס: (לענט איהר אַרויף די האַנד אויף'ן פּלייצע) בערטעלע, קענסט מיר אפשר לאָזען אָברוהען... איך בין זעהר מיעד פון דער רעפּעטיציע. דער קאָפּ שפּאַלט זיך מיר...

בערטע: (ערשראָקען) ווי הייסט?

באָריס: ווילסט וויסען דעם אמת?

בערטע: אַוודאי דעם אמת...

באָריס: נו, טאָ וויס, אַז די רעפּעטיציע איז טאַקי זעהר נויטהיג געווען... איצטער זעה איך, ווי נויט איך קען ניט שפּיעלען... איך קען ניט, איך קען ניט!...

בערטע: האָסט חרטה, הייסט עס?

באָריס: יאָ, בערטעלע איך האָב חרטה, אונ דער עיקר — איך האָב מורא... זיי מיר געזונד אונ אַ דאַנק דיר פאַר דיין לעקציע. וואָס דו האָסט מיר געגעבען. זי האָט מיר אפשר געקאָסט אַסך געלד, אָבער עס איז ווערטה, זעהר ווערטה... (ער לאָזט אַראָב דעם קאָפּ אונ פאַרטראַכט זיך).

בערטע: (שפּרינגט אויף פון אָרט, קוקט זיך איבער אַלע פיער ווינקלען גיט אַ שפּיי לאַכט זיך פערנאַנדער אונ שרייט אויס). מאוסער טרופ... חאַ-חאַ-חאַ.

(זי לויפט ארויס, אַ שפּיי טהוענדיג):

פערהאַנג פאַלט.

13. א. טשעהאָוו: אין טיפען טהאָל. איבערז. פון ד"ר א. מאַרקאָוו.
פרייז 15 קאָפּ.

14. א. טשעהאָוו: אַ מענש אין אַ שיידעל. איבערז. פון ד"ר א.
מאַרקאָוו.— פרייז 5 קאָפּ.

51. א. טשעחאָוו: דער בורח. איבערז. פון ד"ר א. מאַרקאָוו.
פרייז 3 קאָפּ.

16. פייערבערג: די קמיע. איבערז. פון י. י. פּראָפּוס.— פרייז
3 קאָפּ.,

17. קאָראָלענקאָ: די רגע. ערצעהלונג. איבערז. פון א. רייזען.
פרייז 5 קאָפּ.

18. קאָראָלענקאָ: דאָס הויז №13. (וועגען קישינעווער פּאָגראָם).
פרייז 8 קאָפּ.

19. גאַרשין: דאָס בעגעגעניש. איבערז. פון ד. קאַסעל.— פרייז
6 קאָפּ.

20. גאַרשין: די נאַכט. איבערז. פון ד. קאַסעל.— פרייז 8 קאָפּ.

21. גאַרשין: דאָס געשעכט ביי אַיאַסלאַר.— פרייז 5 קאָפּ.

22. אַנדרייעוו: דאָס רויט געלעכטער. איבערז. פון ש. ראָזענ-
פעלד.— פרייז 25 ק.

23. מינסקי: די בעלאַגערונג פון טולטשין. אַ היסטאָרישע יודישע
דראַמע פון המעלניצקי'ס צייטען.— איבערז. פון א. רייזען.
פרייז 20 קאָפּ.

24. אייזמאַן: דאָס אייז געהט.— איבערז. פון ד"ר א. מאַרקאָוו.
פרייז 10 קאָפּ.

וויסענשאַפטליכע און אַנדערע אויסגאַבען:

25. טאַן: אַ רייזע אין יאַפּאָניע.— פרייז 20 קאָפּ.

26. עצות פאַר עמיגראַנטען, וועלכע פאָהרען קיין אַמעריקא.
פון א. האַרקאַווי.— פרייז 3 קאָפּ.

27. די סוכאָטע און ווי זיך פון איהר צו פערהיטען. פרייז 2 ק.

28. די חאָלערא און מיטלען ווי זיך פון איהר צו פערהיטען. פון
ד"ר פּאָפּאָוו. איב. פון ד"ר מאַרקאָוו. פרייז 5 ק.

29. זאַמעלבוך „קולטור"

(260 זייטען). פּרייז **50** קאָפּ. (מיט פּאָרטא).

ענטהאַלט בעלעטריסטיק און אַרטיקלען פֿון י. ל. פּרץ, ש. אַש, אַ. רייזען, ד. פֿרישמאַן, א. טשעהאָוו, מאַרק טווען, סטאָקטאָן און אַנדערע. געאָגראַפֿיש-סטאַטיסטישע איבערזיכט פֿון אַלע לענדער. און פֿעלקער און פֿעריִדענע פּראַקטישע ידיעות (ידיעות פֿאַר עמיגראַנטען, היגיענא: ווי זיך צו פֿערהיטען פֿון חאָלערא, סוחאָטאַ א. ז. וו.). — 11 אילוסטראַציעס.

די איבענדערמאָהנטע איבערזעצונגען זענען רעדיגירט פֿון

י. ח. ראַווניצקי, ד"ר איס. עליאַשעוו (בעל-מחשבות) און ד"ר י. לוריא.

אין דעם פֿערלאַג „קולטור" געפֿינט זיך דאָס הויפּט-לאַגער פֿון די אויסגאַבען „די נייע ביבליאָטעק" (פּעטערבורג)

פּאָרטאָ: די וואָס שרייבען אויס די אויבענדערמאָהנטע אויסגאַבען ווייניגער ווי פֿאַר 20 קאָפּ., דאַרפֿען צולעגען פֿאַר פּאָרטאָ 2 קאָפּ.; ווען די אויסגאַבען טרעפֿען אָן פֿון 20 ביז 50 קאָפּ., דאַרף מען צולעגען 4 קאָפּ. ווען די סומע בעטרעפֿט 50 ק. און מעהר, דאַרף מען גאָר נישט ניט צולעגען פֿאַר פּאָרטאָ.

פּראָספּעקטען און קאַטאַלאָגען פֿון די פֿערלאַגען „קולטור" און „נייע ביבליאָטעק" ווערען אַרויסגעשיקט אומזיסט.

די אַדרעס פֿון פֿערלאַג „קולטור".

Издательству „Культуръ", губ. гор. Минскъ.
Verlag „Kultur", Minsk (Gouv.-St.), Russland.